

การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับผลิตภัณฑ์ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร้อ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ อภินันท์ ปานเพชร

สาขาการออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
Email: api.fineart@gmail.com

Received: Nov 22, 2023

Revised: Apr 01, 2024

Accepted: Apr 11, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ของผู้ประกอบการ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร้อ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และเพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร้อ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยวิธีวิจัยประกอบไปด้วยขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามหาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มผู้บริโภคและกลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชนราชพฤกษ์ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ การออกแบบโลโก้ ให้ความคิดเห็นมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 เพราะสร้างความดึงดูดใจต่อผู้บริโภค และเป็นທີ່จดจำได้ง่าย และกระบวนการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์มีความเข้าใจง่าย มีความสบายตา ชวนมอง ใช้โทนสีที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ ใช้งานสะดวก ราคาต้นทุนเหมาะสม สามารถขยายกลุ่มลูกค้าได้เพิ่มขึ้น

2. ด้านการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ผลงานสร้างสรรค์ที่ออกแบบได้ผลความพึงพอใจอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่ารูปแบบขององค์ประกอบในงานเช่นลักษณะของภาพประกอบในการออกแบบมีความเหมาะสม และช่วยดึงดูดกลุ่มเป้าหมายซึ่ง สนับสนุนส่งเสริมการซื้อผลิตภัณฑ์เพิ่มยอดขายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ในการประชาสัมพันธ์แก่ผู้พบเห็นของผู้บริโภค

คำสำคัญ : การออกแบบ, บรรจุภัณฑ์, ตราสินค้า, ข้าวไรซ์เบอร์รี่

Product packaging design and Media public relations development of riceberry for the Ratchaphruek community Rai Oi Subdistrict, Phichai District, Uttaradit Province.

Apinan Panphet

Communication Art Design, Journal of Humanities and Social Sciences, Uttaradit Rajabhat University

Email: api.fineart@gmail.com

Received: Nov 22, 2023

Revised: Apr 01, 2024

Accepted: Apr 11, 2024

Abstract

The objectives of this research were to design graphics on Riceberry rice packaging owned by Riceberry rice entrepreneurs in Ratchaphruek Community, Rai Oi Subdistrict, Phichai District in Uttaradit Province and to create public relations to promote the distribution of Riceberry rice products in Ratchaphruek Community, Rai Oi Subdistrict, Phichai District in Uttaradit Province. Research methods include the steps to create a questionnaire for the package design. For the target group of 15 people. The instrument used for data collection was questionnaire. The statistics used in the analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results showed that:

1. Designing graphics on Riceberry product packaging from the evaluation of expert's logo design Give as many opinions as possible. With a mean of 4.33 and a standard deviation of 0.58 because it creates attractiveness to consumers. and is easily remembered and the process of designing graphics on packaging is easy to understand, comfortable to the eye, inviting to look at, using color tones that are consistent with the product, convenient to use, and reasonable cost. Able to expand the customer group.

2. Creation of public relations media the creative work designed has a good level of satisfaction, indicating that the style of the elements in the work, such as the nature of the illustrations in the design, is appropriate and helps attract the target audience. Support and promote product purchases, increase sales both online and offline. in public relations to consumers.

Keywords : design, packaging, brand, riceberry rice

บทนำ

ข้าวเป็นเมล็ดของพืชในสกุลข้าวที่พบมากในเอเชีย ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะบริโภคข้าวเป็นหลัก โดยเฉพาะในทวีปเอเชีย และเป็นธัญพืชที่ปลูกมากที่สุดเป็นอันดับที่สองของโลก (สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, 2560) อีกทั้งข้าวนั้นยังเป็นธัญพืช ที่มีคุณค่าทางโภชนาการและยังให้พลังงานแคลอรี ต่อมานุษย์ผู้คนบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก ข้าวจึงนับว่ามีความสำคัญและมีคุณประโยชน์ต่อชีวิตและ ความเป็นอยู่ของมนุษย์นับแต่อดีตถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ข้าวยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ ประเทศไทย โดยวิถีการของข้าวจะสอดคล้องกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับวิถีชีวิตของสังคมไทย (Think rice Think Thailand, 2561)

ในปัจจุบันการทำนาข้าวเปลี่ยนวัตถุประสงค์ไปจากเดิม จากการแลกเปลี่ยนเป็นการค้าขายมากขึ้น ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากที่สุด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ไร่นาข้าว เริ่มมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อการขายด้วยตนเองภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สร้างภาพลักษณ์และการตลาดแบบเฉพาะของตนเองเพื่อการขายข้าวในกลุ่ม เป็นการพัฒนาการขายเพื่อแก้ปัญหาผ่านพ่อค้าคนกลาง และการเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลภายนอกชุมชน ความสำคัญของผลิตภัณฑ์ข้าวในวิถีชีวิตของคนไทยนั้นผูกพันกันมานานนับแต่โบราณ จนถึงปัจจุบัน เพียงแต่ในปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องมือช่วยในการทำนา ซึ่งมีความแตกต่างจากสมัยอดีตที่ใช้ควายในการไถนา และใช้แรงงานคนเป็นส่วนใหญ่ บทบาทสำคัญของข้าวในวิถีแห่งชีวิตคนไทยและคนในเอเชียนั้น มุ่งปลูกข้าวเพื่อการบริโภค เพื่อการแลกเปลี่ยนกับปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น เสื้อผ้า ยารักษาโรค หรืออาหารประเภทอื่น ๆ (พจนันธรรม ณรงค์วิทย์ และณัฐธิกาณ์ ปันจุไร, 2560)

รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ภายในให้มีความปลอดภัย สะดวกต่อการขนส่ง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย การออกแบบและพัฒนากราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ มีปัจจัยหลายด้าน

ที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจจากรูปลักษณ์ภายนอก ก็คือ สี สัน ตราลินค้า รายละเอียดองค์ประกอบกราฟิกต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ดูเหมือนจะเป็นรายละเอียดปลีกย่อย แต่จริง ๆ แล้วเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีผลต่อการซื้อขายของผู้บริโภคค่อนข้างมาก ปัจจุบันในการทำธุรกิจจะต้องคำนึงผู้บริโภคเป็นอันดับแรก เนื่องจากมีการแข่งขันกันทางธุรกิจ ถ้าหากเจ้าของผลิตภัณฑ์ไม่มีการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงามแล้ว ส่วนแบ่งการตลาดก็จะถูกแบ่งไปอย่างแน่นอน ซึ่งสินค้าที่มีคุณภาพมีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม จะทำให้สินค้ามีคุณค่าเพิ่มขึ้น นอกจากจะจำหน่ายได้มากขึ้น แล้วยังมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการยกระดับราคา สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ (กรมการข้าว, 2559)

ปัจจุบันข้าวไรซ์เบอร์รี่ของชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นที่นิยมเป็นอย่างมากแตกต่างจากที่อื่นเพราะเป็นข้าวปลอดสารพิษ แต่เกษตรกรยังไม่มีความรู้ด้านการออกแบบและรูปแบบแบรนด์ข้าวไรซ์เบอร์รี่เองยังไม่มี การพัฒนาอีกทั้งภาพลักษณ์ของตัวบรรจุภัณฑ์สินค้าที่ยังขาดรายละเอียดอัตลักษณ์เพื่อจัดจำหน่าย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาและออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ เพื่อช่วยในเรื่องของการปรับปรุงภาพลักษณ์ของสินค้าให้มีความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภคเพื่อที่จะช่วยส่งผลให้เกษตรกรที่มีปัญหาเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าและให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์และสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ของผู้ประกอบการข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นแนวทางส่งเสริมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนทำให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ของผู้ประกอบการข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสอดคล้องเหมาะสม และสร้างความโดดเด่น เพื่อเป็นการดึงดูดสายตาและสามารถสื่อสารการตลาดได้ ทุกอย่างที่กำลังกล่าวมา ล้วนเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ สี รูปทรง ขนาด วัสดุ และการออกแบบ กราฟิก ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้และความรู้สึกที่มีต่อผู้บริโภค โดยผู้บริโภคสามารถรับรู้คุณภาพจากบรรจุภัณฑ์ซึ่งควรมีการสร้างสรรรูปแบบโดยการวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอย วัสดุ และการผลิต (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539)

2. แนวคิดเกี่ยวกับตัวอักษรเพื่อใช้ในการออกแบบซึ่งตัวอักษรมีความสำคัญมากต่องานออกแบบไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกหรือบรรจุภัณฑ์เพราะตัวอักษรจะทำหน้าที่บอกเล่ารายละเอียดของข้อมูลสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอหรือแม้กระทั่งเป็นภาพประกอบโดยการเลือกใช้ตัวอักษรที่มีรูปแบบและการจัดวางตำแหน่งของตัวอักษรที่ชัดเจนอ่านง่ายผู้ออกแบบจะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบในการเลือกตัวอักษรและจัดวางตัวอักษรรูปแบบของตัวอักษรภาษาไทยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ ตัวอักษรแบบมีหัว ตัวอักษรแบบไม่มีหัว ตัวอักษรแบบตัวเขียนตัวอักษรแบบอาลักษณ์ (ขวัญใจ, 2564)

3. แนวคิดสื่อประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารทางการประชาสัมพันธ์ ไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมายเลือกใช้สื่อได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพในการนำเสนอ

ข่าวสาร และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึง ก็จะทำให้งานที่ดำเนินอยู่สามารถ ประสบความสำเร็จ ได้อย่างดี เช่น สื่อประเพณี สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ สื่อข่าวสาร สื่อการศึกษา และสื่อบันเทิง สื่อสตรีทอาร์ต และอื่น ๆ (อรุณรัตน์, 2553)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาและสรุปข้อมูลในขั้นตอนการศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ศึกษาเพื่อออกแบบแนวคิดทฤษฎีการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ และสื่อประชาสัมพันธ์โดยเน้นรายละเอียดข้อมูลของผลิตภัณฑ์ คือ การออกแบบโลโก้ของบรรจุภัณฑ์ใช้ดอกกราฟิกและรวงข้าวเป็นหลัก ส่วนฉลากสินค้าใส่ข้อมูลองค์ประกอบตลาดตามความเหมาะสม และสื่อประชาสัมพันธ์ใส่ข้อมูลรายละเอียดตลาดกราฟิกขั้นตอนกระบวนการผลิตช่องทางการจำหน่ายติดต่อของบรรจุภัณฑ์ เป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี

2. สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ว่ามีรูปแบบอย่างไร ราคาสินค้าเป็นอย่างไร กำหนดรายละเอียดกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์เป็นลักษณะอัตลักษณ์แบบไหน เพื่อให้ได้บรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. ออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ คือ ราคาสินค้า ฉลากสินค้า สื่อป้ายประชาสัมพันธ์สร้างภาพประกอบ ตกแต่ง สร้างตลาด ใส่ข้อมูลรายละเอียดที่สร้างขึ้นแล้วนำไปประกอบตกแต่งกับบรรจุภัณฑ์ที่สร้างไว้ให้สมบูรณ์

4. ออกแบบเครื่องมือแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ 3 คน ให้ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ และสื่อป้ายประชาสัมพันธ์ โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมาย คือกลุ่ม

ผู้บริโภคร่วมผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชนราชพฤกษ์ จำนวน 15 คน

5. ทำการประเมินการฝึกอบรบบรรจุภัณฑ์และป้ายสื่อประชาสัมพันธ์โดยเครื่องมือแบบสอบถามและปรับปรุงและแก้ไขแบบตามข้อเสนอแนะในกรณีที่ผลงานออกแบบที่ไปทดสอบแล้วพบปัญหา นำผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบของนักออกแบบและผู้เชี่ยวชาญมาใช้ออกแบบเป็นผลงาน ซึ่งผ่านขั้นตอนการพัฒนาจนได้ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ เพื่อนำผลของการประเมินนั้นมาผลิตผลงานจริงและเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายและใช้วิธีตีความจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลการวิเคราะห์เป็นเครื่องมือแพทย์รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. เมื่อออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่เรียบร้อยแล้ว ได้นำไปใช้กับผู้ประกอบการ

ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี จากการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ทำให้ผู้ประกอบการของผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี ทำให้มีวางจำหน่ายในชุมชนทั้งออนไลน์และออฟไลน์ แล้วเพื่อเป็นของฝากของดีในชุมชน (วชิราภรณ์ ทิวสิงห์, 2558) ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ยังปลอดภัยอีกด้วย แนวคิด คือ นำบรรจุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ตกแต่งเพิ่มเติมด้วยข้อมูลลดทอนกราฟิกที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์เรียบง่าย และมีรายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ความสนใจต่อผู้ที่มาซื้อข้าวไรซ์เบอร์รี่ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่าได้ราคาที่สูงขึ้น ทั้งนี้ส่วนประกอบหลักของการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ยังคงเป็นการตกแต่งเพิ่มลดทอนกราฟิกข้อมูลที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ ความเรียบง่าย และความสวยงามลงตัวเพื่อเพิ่มความสนใจต่อผู้ที่มาซื้อข้าวไรซ์เบอร์รี่ของชุมชนราชพฤกษ์ซึ่งได้รูปแบบของผลงานที่นำไปใช้จัดจำหน่ายและเผยแพร่จริง (ประชิด, 2531)

ผลการวิจัย

ด้านการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ก่อนและหลังการพัฒนา

ตารางที่ 1 ผลิตภัณฑ์ก่อนและหลังการพัฒนา

รายการ	ก่อนการพัฒนา	หลังการพัฒนา
ชื่อตราสินค้า (Brand)	ไม่มี	ชื่อตราสินค้า “ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์” ได้นำเรื่องราวประวัติของชุมชนเกี่ยวกับข้าวและชื่อชุมชนนำมาใช้สื่อถึงชื่อผลิตภัณฑ์กลุ่มข้าวไรซ์เบอร์รี่ของชุมชนราชพฤกษ์
โลโก้ (logo)	ไม่มี	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ก่อนการพัฒนา	หลังการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์/ฉลากสินค้า		
สื่อประชาสัมพันธ์	ไม่มี	
ช่องทางการตลาด	การขายสินค้าโดยผู้ผลิตโดยตรง, ผ่านพ่อค้าคนกลาง หรือจำหน่ายภายในชุมชน	 มีการเพิ่มช่องทางการตลาดโดยใช้ เฟซ Facebook และจัดบูทในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

ด้านการออกแบบกราฟิกและสื่อประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านการออกแบบกราฟิกและสื่อประชาสัมพันธ์

รูปแบบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
โลโก้	4.33	0.58	มาก
ฉลากสินค้า	3.67	0.58	มาก
สื่อประชาสัมพันธ์	3.67	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าด้านการออกแบบกราฟิกและสื่อประชาสัมพันธ์ รูปแบบโลโก้ มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 รูปแบบฉลากสินค้า มีค่าเฉลี่ย 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58

การประเมินของกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งสามแบบ สรุปได้ว่ารูปแบบโลโก้ ได้คะแนน 4.33 รูปแบบฉลากสินค้า ได้คะแนน 3.67 และรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ได้คะแนน 3.67

ด้านความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบกราฟิกและสื่อประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบกราฟิกและสื่อประชาสัมพันธ์

ความคิดเห็นของผู้บริโภค	ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์
1.ด้านการออกแบบ			
1.1 มีความเหมาะสมสวยงามสามารถจดจำได้ง่าย	4.47	0.72	มาก
1.2 การใช้สีตัวอักษรมีความสัมพันธ์กับสินค้า	4.39	0.64	มาก
1.3 สื่อถึงเอกลักษณ์ลวดลายของผลิตภัณฑ์ชุมชน	4.35	0.62	มาก
รวม	4.40	0.61	มาก
2.ด้านความน่าสนใจ			
2.1 ภาพประกอบที่ใช้ช่วยสร้างความน่าสนใจ ให้กับสินค้า	4.37	0.63	มาก
2.2 รูปแบบโดยรวมมีความสวยงามและน่าสนใจ	4.33	0.62	มาก
2.3 ความดึงดูดใจต่อผู้บริโภค และเป็นທີ່จดจำได้ง่าย	4.31	0.61	มาก
รวม	4.34	0.59	มาก
3.ด้านการนำไปใช้ประโยชน์			
3.1 ความครบถ้วนของข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์	4.20	0.62	มาก
3.2 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการขนส่ง	4.21	0.63	มาก
3.3 ส่งเสริมช่องทางการตลาดการจัดจำหน่าย	4.20	0.61	มาก
รวม	4.20	0.72	มาก

จากตารางที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบกราฟิกและสื่อประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสมสวยงามสามารถจดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 การใช้สีตัวอักษรมีความสัมพันธ์กับสินค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 สื่อถึงเอกลักษณ์ลวดลายของผลิตภัณฑ์ชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ภาพประกอบที่ใช้ช่วยสร้างความน่าสนใจ ให้กับสินค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รูปแบบโดยรวมมีความสวยงามและน่าสนใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ความดึงดูดใจต่อผู้บริโภค และเป็นທີ່จดจำได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31ความครบถ้วนของข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการขนส่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21

ส่งเสริมช่องทางการตลาดการจัดจำหน่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งจากผลสรุปของงานวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ของผู้ประกอบการข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าด้านการออกแบบกราฟิกบน

บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ การออกแบบโลโก้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 รองลงมาเป็นฉลากสินค้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และสุดท้ายคือ ป้ายสื่อประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 ด้านความน่าสนใจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 สำหรับแนวทางการออกแบบรูปแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์มีความสวยงามโดดเด่น มีลวดลาย และลักษณะสัมพันธ์กับสินค้าช่วยเพิ่มมูลค่าทำให้ได้รับความสนใจจากลูกค้าเพิ่มมากขึ้น ลักษณะงานกราฟิกที่อยู่บนบรรจุภัณฑ์ จะสื่อความหมายให้รู้ว่า เป็นผลิตภัณฑ์อะไร ใครเป็นผู้ผลิต โดยใช้ภาพและอักษรเป็นหลักในการสื่อสารและจัดองค์ประกอบ การใช้สีและลักษณะของตัวอักษรจะทำให้ผู้บริโภคสามารถแยกประเภทของผลิตภัณฑ์ได้ว่า เป็นสินค้าอุปโภคหรือบริโภค หรือเป็นบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรชนก แพร่หลาย (2562, น. 122) อโรชา เทพรักษ์ และปริญญญาณ์ แสงอรุณ (2562, น. 246-253) ที่พบว่ารูปแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมมาก การออกแบบกราฟิกมีความโดดเด่น แสดงเอกลักษณ์ที่มาของผลิตภัณฑ์ สร้างความดึงดูดใจต่อผู้บริโภค และเป็นที่ยึดจำได้ง่าย และกระบวนการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์มีความเข้าใจง่าย มีความสบายตา ชวนมอง ใช้โทนสีที่

สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ ใช้งานสะดวก ราคาต้นทุนเหมาะสม สามารถขยายกลุ่มลูกค้าได้เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ผลการวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ที่ออกแบบได้ผลความพึงพอใจอยู่ในระดับดีแสดงให้เห็นว่ารูปแบบขององค์ประกอบในงานเช่นลักษณะของภาพประกอบในการออกแบบมีความเหมาะสมและช่วยดึงดูดกลุ่มเป้าหมายซึ่ง สนับสนุนส่งเสริมการซื้อผลิตภัณฑ์เพิ่มยอดขายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ในการประชาสัมพันธ์แก่ผู้พบเห็นของผู้บริโภค

การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในการออกแบบและนำเสนอภาพที่ใช้สื่อถึงผลิตภัณฑ์ มีความเป็นเอกลักษณ์ มีความแปลกใหม่ ขนาดของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมรูปทรงของบรรจุภัณฑ์สะดวกแก่การขนส่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนาวรี นันทชัยพฤกษ์ (2560, น. 100) ที่พบว่าตราสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ทำให้ลูกค้าจดจำสินค้าได้ง่าย สีของบรรจุภัณฑ์และสีของผลิตภัณฑ์ควรเข้ากันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันของสินค้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกันยณิภัฏ สุวรรณอ่อน, มณีนรัตน์ รัตนพันธ์, ปทุมวรรณ ทองตราชู และคณะ (2560, น. 871-878) ที่กล่าวไว้ว่า ตราสินค้าที่ดีจะสามารถสะท้อนให้เห็นลักษณะของผลิตภัณฑ์ได้ โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ได้ซื้อผลิตภัณฑ์ที่คุ้นลักษณะ แต่ซื้อประโยชน์ที่จะได้จากผลิตภัณฑ์อีกทั้งตราผลิตภัณฑ์ที่ดีจะต้องมีลักษณะเฉพาะเพื่อสร้างความสนใจ จดจำได้ง่าย สั้น มีความทันสมัย ไม่ก่อให้เกิดความสับสนหรือเข้าใจผิดว่าเป็นผลิตภัณฑ์ของรายอื่น และมีความสัมพันธ์กับตัวสินค้า

ทั้งนี้ก่อนการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ไม่มีบรรจุภัณฑ์ มีแต่ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ หลังจากนั้นทางผู้วิจัยจึงได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพราะเป็นของฝากของดีในชุมชนซึ่งเป็นข้าวปลอด

สารพิษ มีพัฒนาการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ โดยมีการออกแบบโลโก้ ฉลากสินค้า และภาพสัญลักษณ์ จัดองค์ประกอบ ตัวอักษร สี ภาพประกอบเสมือนจริง ลวดลายกราฟิกที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ มีความเรียบง่าย พร้อมรายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้เกิดความน่าสนใจต่อผู้ที่มาซื้อข้าวไรซ์เบอร์รี่ และพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์จากการออกแบบทำให้เพิ่มมูลค่า ส่งเสริมการจัดจำหน่ายต่อผู้ประกอบการของชุมชน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชานา ทิวสิงห์ (2558, น. 6-24) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน ประกอบด้วยปัจจัยการมีข้อความเตือนบนบรรจุภัณฑ์ ปัจจัยการบอกราคารับบรรจุภัณฑ์ ปัจจัยการใช้ภาพเสมือนจริงบนบรรจุภัณฑ์ ปัจจัยการใช้พื้นผิว การใช้ตัวอักษรแบบทันสมัย มีภาพประกอบ ปัจจัยการใช้สีดำกับสีขาว ส่งผลต่อการรับรู้ทางด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลต่อการอยากซื้อ

ด้านการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ในการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ควรที่จะต้องมีการออกแบบฉลากสินค้า ใส่ข้อมูลองค์ประกอบลวดลายตามความเหมาะสม ให้ถูกต้องครบถ้วนองค์ประกอบสิ่งที่ต้องการนำเสนอบนผลิตภัณฑ์ ในการสร้างสรรค์สื่อประชาสัมพันธ์ จะต้องใส่ข้อมูลรายละเอียดลวดลายกราฟิก เนื้อเรื่องที่สื่อสารเพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทางตลาดต่อไป

ผลจากการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์และสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้มีการออกแบบโลโก้โดยใช้ดอกราชพฤกษ์ และรวงข้าวเป็นหลัก เพื่อสร้างการจดจำสื่อถึงชุมชนราชพฤกษ์ และออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ช่องทางการตลาด นำไปใช้ประโยชน์ ให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ชุมชนราชพฤกษ์ส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมด้านทิศทางการตลาด เพื่อจะเป็นประโยชน์กับชุมชนต่อไปในอนาคต
2. ควรเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ของชุมชนผ่านสื่อออนไลน์ รวมทั้งสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ วิดีโอ เพื่อเป็นการสร้างเอกลักษณ์ให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น
3. ควรพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ในชุมชนอื่นเพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับครัวเรือน

References

- Apinan Panphet et al. (2022). *Project to drive the economy and society after Covid with the BCG economy (U2T for BCG), Rai Oi Subdistrict, Phichai District, Uttaradit Province*. Complete report. Uttaradit: Uttaradit Rajabhat University. Page 40.
- Aro cha Theparak and Patinya Sangarun. (7 June 2019). *Graphic design on Thai rice packaging presenting the image of Thai farmers*. [Document presented at the meeting]. 2nd Academic Conference for International Students, Faculty of Industrial Technology Suan Sunandha Rajabhat University.
- Arunrat Khinwan. (2010). *Public relations media*. Bangkok: V. Print (1991).
- Kannipat Suwanna-on, Maneerat Rattanaphan, Pathumwan Thongtrachu and others (22 June 2017). *The level of satisfaction of consumers with the development of brands and labels of ancient formulas. Bo Yang Women's Group, Mueang District, Songkhla Province*. [Document presented at the meeting]. 8th Hatyai National and International Academic Conference, Hat Yai University.

- Khun Phaen Tumthongkam. (2010). *Development of packaging to extend the shelf life of fried food products*. Community products of Phetchabun Province. Faculty of Agricultural Technology Rajabhat University Phetchabun: Phetchabun.
- Khwanchai Sukkon. (2021). *Branding and Packaging Design for Processed Cashew Nutswithcultural Capitalof Ranong Province: Suan Sunandha Rajabhat University*.
- Phonchanok Yunyap. (2019). *Packaging design for organic jasmine rice 105 of the Phrompitak Community Economic Group. Wang Nam Lat Subdistrict, Phaisali District, Nakhon Sawan Province*. (Master's degree thesis). Bangkok: King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
- Pojtham Narongwit and Natthikarn Pinjurai. (2017). Design and development of rice packaging. Made from local materials such as paper and banana rope. For the Takhian Ngam Rice Center community enterprise group Kamphaeng Phet Province. *AJNU Academic Journal, Art and Architecture, Naresuan University*, 8(1), January – June 2017, pp. 64 –80.
- Prachit Tinbutr. (1988). *Packaging design*. Bangkok: Odeon Store Publishing.
- Rat tiya Kongsompi. (2005). *Evaluation of operations according to the One Tambon One Product Project: A case study of Mueang District, Samut Sakhon Province*. Special Problems Master of Public Administration. General Administration Branch College of Public Administration Burapha University.
- Rattanawaree Nanchaiyaphruek. (2017). *Development of packaging formats for bakery products under the brand Amerel*. (Master's thesis). Nakhon Pathom: Mahidol University.
- Rice Department. (20 January 2023). *The importance of packaging*. [Online]. Source <http://www.ricethailand.go.th/rkb3/title-index.php-file=content.php&id=16-1.html>
- Thai Rice Exporters Association (18 March 2024). *Rice Department*. [Online]. Source <http://www.thairiceexporters.or.th>
- Think Rice Think Thailand. (18 March 2024). *fccebook*. [Online]. Source https://www.facebook.com/ThinkRiceThinkThailand/?locale=th_TH
- Wachinat Thiwsingh. (2015). *Graphic design to develop local woven fabric products in Maha Sarakham Province*. Academic journal architecture art Naresorn University, pp. 207-222.
- Wirun Tangcharoen. (1996). *Design*. Bangkok: Odeon Store.